

Det vil sige, at det kan godtgøres, at navnet har været anvendt i den pågældende kultur i tilstrækkelig grad. Derimod bør der efter udvalgets opfattelse ikke stilles krav om, at navnet har sin oprindelse i den pågældende kultur. Et sådant krav ville efter udvalgets opfattelse dels gøre det meget vanskeligt at afgøre, om et ansøgt navn opfylder betingelsen, dels ville der være en risiko for, at et navn, der er udbredt i en kultur, der ikke sondrer mellem for- og efternavne, ikke ville kunne tages. For at der kan siges at foreligge en tilstrækkelig tradition, må det efter udvalgets opfattelse kræves, at navnet har været brugt i et omfang, der overstiger det ubetydelige, og over en periode på mere end én generation.

Som anført under pkt. 2.8.1.2. bør disse regler gælde for alle, uanset om en ansøger har etnisk tilknytning til den pågældende kultur.

En ordning, hvorefter det afgørende er, om navnet har tradition i en kultur, der ikke sondrer mellem for- og efternavne, indebærer efter udvalgets opfattelse, at der ikke sker forskelsbehandling af personer af forskellig etnisk baggrund.

Udvalget har fundet, at det ved en sådan ordning tilgode sikres, at en lempelse af adgangen til at anvende en navnetradition, der ikke skelner mellem for- og efternavn, ikke medfører en opløsning af det for dansk navnebrug helt centrale element, at der er forskel på for- og efternavne.

Udvalgets forslag indebærer efter udvalgets opfattelse således ikke en sammensmeltning af dansk og fremmed navneskik, men alene en liberalisering, der gør, at det er muligt ved siden af dansk navneskik at anvende en navneskik, der ikke sondrer mellem for- og efternavn.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 142-143.

2.8.3.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende kan i det hele tilslutte sig Navnelovsudvalgets overvejelser og forslag.

Ministeriet er således enig i, at der for disse særlige kulturers vedkommende bør være adgang til at tage en forælders, bedsteforælders, ægtefælles eller samlevers fornavn som efternavn.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er endvidere enig i, at det afgørende bør være, at navnet har tradition i en kultur, der ikke sondrer mellem for- og efternavn, og ikke om ansøgeren har tilknytning til en sådan kultur.

Da ægtefæller og ugifte samlevende i fast samlivsforhold foreslås sidestillet i navneretlig henseende, finder Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende, at adgangen til at tage en forælders, bedsteforælders eller ægtefælles fornavn som efternavn også skal gælde for samlevende, såfremt disse opfylder kravene til et »fast samlivsforhold«, se pkt. 2.3.3. og lovforslagets § 5, stk. 2.

Det foreslås derfor i § 7, stk. 1, nr. 3, at der som efternavn kan tages en af forældrenes, bedsteforældrenes eller ægtefællens fornavn, hvis navnet har tradition i en kultur, der ikke skelner mellem for- og efternavn. I § 7, stk. 1, nr. 3, 2. pkt. er det anført, at med en ægtefælle sidestilles en samlever, der opfylder betingelserne i § 5, stk. 2.

2.8.4. Adgang til at antage kønsbestemte endelser af efternavne

2.8.4.1. Gældende ret

Efter en række navnlig østeuropæiske navnetraditioner har efternavnene en forskellig endelse afhængigt af, om de bæres af en mand eller en kvinde. Det gælder f.eks. i Polen, hvor kvinders efternavne i mange tilfælde får endelsen -a, mens mænds navne får endelsen -i. Tilsvarende tradition findes i Grækenland (-ou, -u eller -i for kvinder og -is for mænd) og i Tjekkiet (-ova for kvinder og -il for mænd). Som et kendt eksempel kan peges på, at efternavnet på den kvindelige tennisspiller "Navratilova" anvendt på en mand ville have været "Navratil".

I de pågældende lande anses begge former af navnet for at være det samme navn.

Efter den gældende danske navnelov anses de 2 former af et sådant kønsbøjet efternavn for at være 2 forskellige efternavne. Hvis en mand f.eks. bærer et kønsbøjet efternavn i hankønsformen, vil hans eventuelle ægtefælle kun kunne tage navnet i denne form efter navnelovens § 4.

Hvis hunkønsformen af efternavnet ikke er et forbeholdt efternavn, vil dette navn kunne tages i medfør af § 8, nr. 5. Herudover vil navnet i princippet kunne tages som nydannet efternavn efter § 6, hvis betingelserne i denne bestemmelse i øvrigt er opfyldt. Her skal der dog tages stilling til, om det navn, som ægtefællen bærer (hvis det er et forbeholdt navn), må antages at være til hinder for at tage det nye efternavn pga. mulighed for forveksling, jf. § 6, nr. 3. Hvis der kan meddeles navnebevis på hunkønsformen af efternavnet, vil dette indebære, at andre i slægten afskæres fra at tage dette navn, ud over de tilfælde, der er særligt